

HALO

AYIN MİTOLOJİK
KARAKTERİ:

TITHONUS

BU AYIN TEMASI:

ENNUI

BU AYA IŞIK TUTAN BAŞLIKLAR:

MÜZİSYENLERDEN
KELİMELERE

Taylor Swift ile birlikte
bıkkınlığa dair kapsamlı bir
müzik inceleme yazısını bu
sayımızda okuyabilirsiniz.

AYIN ÖNE ÇIKANLARI

Dünya için büyük önem
teşkil eden 8 Mart Dünya
Kadınlar Günü yazısını bu
sayımızda bulabilirsiniz.

Sevgili öğrenciler, değerli okuyucular,

Halo'nun Mart 2024 tarihli bu sayısında, dergimizin TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2023 yılı 2. dönem kapsamında destek almaya hak kazandığını bildirmekten büyük bir gurur duyuruyorum. Tam da bir yıl önce dergimizin ilk

sayısına giriş yazısı yazarken şu sözleri kullanmıştım:

“Tüm hazırlık çalışmaları Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencileri tarafından yapılan hale, ı ışık halkası anlamında Latince bir kelime olan HALO isimli dergimiz yayın hayatına Mart 2023 tarihi itibari ile başlamıştır. Emegi geçen öğrencilerimizi kutluyor, emeklerinin karşılığını gelecek geri dönütler, ciddi bir okuyucu ve yazar kitlesi oluşturmaları ile alacaklarını düşünüyorum.”

Bir yıl sonra bu sözlerin fazlası gerçekleşti.

Danışmanlığında lisans öğrencilerimiz Kübra Türkyılmaz, Rana Aleyna Çalışkan, Damla Kısa, Vunay Yavaş ve Zeynep Arıtoprak ortaklığıyla yürütülen “Halo Edebiyat Dergisi” projesi TÜBİTAK desteğini alarak başarısını tescillemiştir.

Öğrencilerimizi gönülden tebrik ediyorum. Çok kısa bir süre sonra mezun olacak bu öğrencilerimizin HALO ile ortaya koydukları akademik ve kültürel çalışmaların gelecek nesillere aktarılacağını ve aktarılan bu birikimin her yıl gelecek olan öğrencilerimiz tarafından büyük bir heyecanla kucaklanacağına inanıyorum. Bu inanç ile HALO'nun hep okunması ve ilham vermesi umuduyla...

İyi okumalar, sevgiyle

Prof. Dr. Şeyda Sivrioğlu

Edebiyat ve Sanat

Dergisi / sayı 9

Editör:

Esila Vunay Yavaş

Redaktör:

Zeynep Arıtoprak

Sanat Yönetmeni:

Damla Kısa

Grafik Tasarımcı:

Rana Aleyna Çalışkan

Sosyal Medya

Koordinatörü:

Kübra Türkyılmaz

Yazarlar:

Ayşe Naz İçöz

Hüseyin Arslan

Beyzanur Işık

Mustafa Kureyşi

Nisa Kitapçı

Rabia Tam

Şeyda Yonca Ertaş

Ece Mışraklı

İlayda Alkan

Web adresi:

haloide.fristroop.com

Tasarlayan: Halil Aydın

Instagram:

haloidergisi

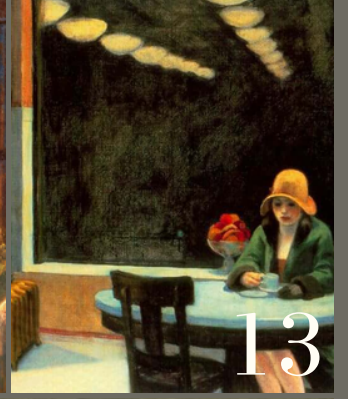
Eser alımı:

haloidergisipau@gmail.com

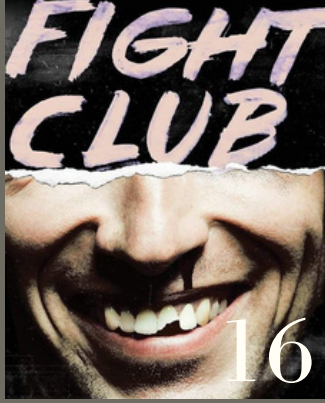
İÇİNDEKİLER

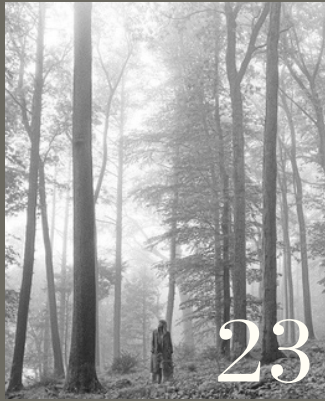
08

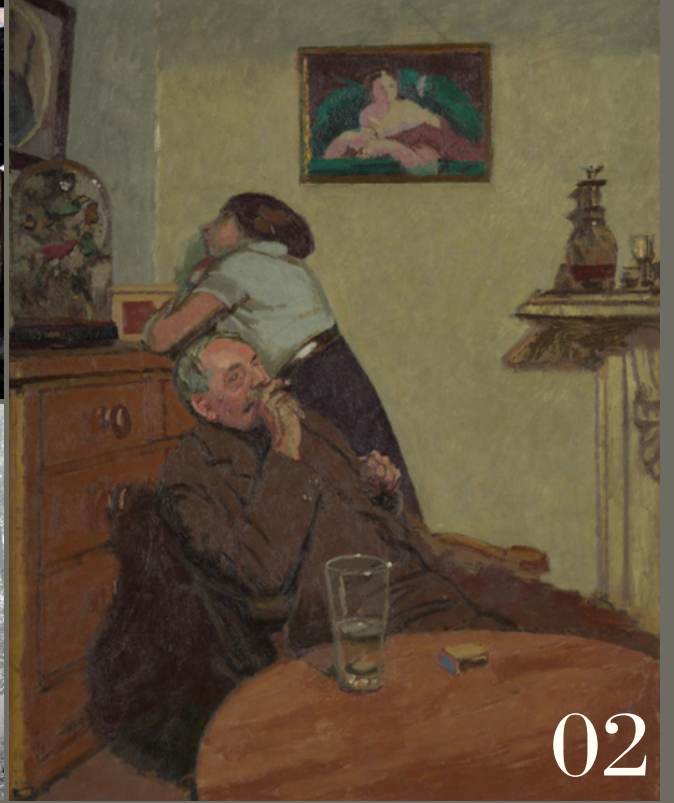
13

16

23

02

Ennui ve Edebiyat

Ennui, Yazarlar Derlemesi

02

Şiir Çevirisi

Charles Baudelaire, Ever the Same

06

Ayın Mitolojik Karakteri

Tithonus ve Eos

08

Sanat Köşesi (FİLM, TABLO, KİTAP, MÜZİSYEN)

American Beauty - Otomat - Dövüş Kulübü - Taylor Swift

10

Ayın Öne Çıkanları

Kadınlar Günü, 8 Mart

27

Satırlar Arası

Modern Zamanda Ennui

31

Sizden Gelenler

35

ENNUI

Edebiyat, insanın ruhunun derinliklerine inen, duygu ve düşüncelerini akla gelmeyecek kelimelerle somutlaştıran bir sanat formudur. Sanatın her alt dalında olduğu gibi edebiyatta da çeşitli konular ele alınır. Evrene çeşitli sorular edebiyatla sorulmuş, yeri geldiğinde de edebiyatla cevap alınmıştır. İyimserlikle var olan satırlar yeri gelmiş karamsarlığa da kapılmıştır. Edebiyat bu bağlamda “ennui” adı verilen, içsel boşluk ve anlamsızlık hissini de kendine konu edinmiştir.

Ennui, Latince “odio” kelimesinden türemiş, “mihi in odio est” ifadesinden gelme Fransızca bir sözcüktür. “Mihi in odio est” ifadesini Türkçe’ye çevirecek olursak “bana göre nefret nesnesi” gibi bir anlamla karşılaşırız. Ennui dilimize “can sıkıntısı” olarak geçmiş olsa da, bu çeviri anlamca terimin derinliğini tam olarak yansıtmaz. Buradaki can sıkıntısı bir öğrencinin dersin bitmesini beklerken yaşadığı sıkıntı değildir. Daha çok sıkıntının kronikleşmesi durumudur. Kişinin zamanında vakit geçirmeyi sevdiği şeylere olan ilgisini kaybetmesidir. Fiziksel ve zihinsel olarak yorgunluk durumu, hayattan tatmin olamama, kişinin hayatına temas eden şeylerden memnun olmama halidir. Tekdüze bir yaşamda kendini tekrar eden bir döngüde, hayatı sorgulayarak yaşamaya çalışmaktır.

ENNUI'nin Edebiyattaki Yeri

Yıllar boyunca pek çok yazar ve şair “ennui” temasını işlemiştir. Edebiyatçılar; hayatın nasıl anlamsızlaştığına eserlerinde değinmiş, varoluşsal sıkıntılar yaşamışlardır. Bu sıkıntıları ise “ennui” teması üzerinde kendi görüşleriyle ortaya koymuştur. Charles Baudelaire “Les Fleurs du Mal” adlı eserinde, “ennui”yi insanın içsel boşluğunu ve yaşamın anlamsızlığını yansıtan bir tema olarak işler. Ennui kavramı ona göre sadece bir ruh hali olarak değil, modern yaşamın temel taşı olarak var olur. İtalyan şair ve filozof Giacomo Leopardi, “ennui”nin köklerini tatmin edilmemiş zevk arayışında görmektedir. Ona göre mutluluk arayışı sonunda hayal kırıklığına ve can sıkıntısına sebep olan bir yolculuktur.

Virginia Woolf; Walter Sickert'in “Ennui” adlı resmini çok beğenir. Onun insan ruhunun karmaşıklığını resmetme yeteneği ilgisini çeker. Bu resim bir çiftin bir odada birlikte olduğu ancak birbirlerine bile bakmadıkları, kadının duvardaki tabloyu daha cazip bulduğu, adamın ise sigarasından keyif aldığı bir tablodur. Bu tablo bize ismini de aldığı “ennui” temasını somutlaştırarak anlatır, Woolf'un görüşleri ise bize resmin temasının edebi bir bağlamda nasıl yorumlanabileceğine dair bir perspektif sunar.

Bu teorik çerçeveden hareketle, edebiyattaki ennui temalı eserlere ve karakterlere bakalım: Hamlet'te geçen monologtaki meşhur sözü hepimiz biliriz:

“Olmak ya da olmamak!”

Bu sözle birlikte yaşamın değeri ve ölüm sorgulanır.

Albert Camus, Yabancı

Albert Camus'un Yabancı adlı eserini ennui teması üzerinde değerlendirebiliriz. Ana karakter Meursault duygusal olarak yabancılaştı, hayata karşı ilgisini kaybetmiş bir bireydir. Yaşamın anlamsızlığını kabullenmiş gibidir. Annesinin cenazesine katıldığında bile herhangi bir duygu belirtisi göstermez. Günlük hayatındaki monotonluk ve rutinlerle ilgilenmemesi onun hayata karşı ilgisizliğini yansıtır. Ölümden korkmadığı gibi yaşamakla da ilgilenmez.

Franz Kafka, Dönüşüm

Dönüşüm'ün karakteri Gregor Samsa'yı düşünürsek, dönüşümünden önce hayatı rutinler ve yükümlülüklerle doludur ancak onun için bu yaşam şekli bir anlam içermez, bir doygunluk sağlamaz. Dönüşümü ise onun var olan “ennui”sini daha da derinleştirir. Bir böcek olan Samsa, ailesi ve toplum tarafından dışlanır. Bu tecrit ise onun varoluşsal anlam arayışına neden olur.

Jack London, Martin Eden

Martin Eden karakteri ile Jack London, toplumdaki var olma sorununu ve hayatın anlam arayışı içerisinde olan bir karakteri anlatır. Eden'in öngördüğü yaşam ile gerçek hayatın çatışması, karakteri ennui'nin tipik özellikleri olan hayal kırıklığına ve içsel boşluk hissine sürükler.

Ahmet Hamdi Tanpınar, Huzur

Edebiyatımızda ise; Huzur romanında bireyin modernleşme sürecindeki yeri, kimlik arayışları, geleneklerle modern yaşam arasında gidip gelmeleri gibi sorunların yarattığı duygular Mümtaz'ın varoluşsal sıkıntıları ile birlikte dönemin yapısı olarak ele alınır. Yine Tanpınar'ın bir eseri olan Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nde Hayri İrdal ile “ennui” temasını işlendiğini görürüz. Tanpınar bu eserinde; zamanın algılanışı, modernleşme süreci ve bireyin bu süreçteki yeri gibi konuları ele alır.

Sonuç olarak, insanın doğası gereği varoluşunu sorgulama, ruhsal sıkıntı durumları olağandır, sıkça görülmüştür. Edebiyat dahil diğer sanat formlarında “ennui” hayat bulmuştur. Zamana ve mekana bağımsız olarak işlenilmiş, insanların ilgisini çekmeyi başarmıştır. “Ennui” temasının edebiyatta işlenişi, okuyucuya var oluşunun nedenlerini sorgulamaya yöneltmiştir. İnsan doğasının en derin köşelerine ulaşmamıza olanak sağlamıştır.

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Semper Eadem

«D'où vous vient, disiez-vous, cette tristesse étrange,
Montant comme la mer sur le roc noir et nu?»

— Quand notre coeur a fait une fois sa vendange
Vivre est un mal. C'est un secret de tous connu,

Une douleur très simple et non mystérieuse
Et, comme votre joie, éclatante pour tous.
Cessez donc de chercher, ô belle curieuse!
Et, bien que votre voix soit douce, taisez-vous!

Taisez-vous, ignorante! âme toujours ravie!
Bouche au rire enfantin! Plus encor que la Vie,
La Mort nous tient souvent par des liens subtils.

Laissez, laissez mon coeur s'enivrer d'un mensonge,
Plonger dans vos beaux yeux comme dans un beau songe
Et sommeiller longtemps à l'ombre de vos cils!

Charles Baudelaire

Böyle Gelmiş Böyle Gider

Gözlerinin ardında kimliği belirsiz bir dalga,
Meraklandırır seni, nereden geldi bakire kayalıklarına çarpan huzursuzluğuyla?
Cevabı basittir aslında; Yaşamak, Demeter'in tarlasında bir elmanın tadında,
Hangi fani yaşayabilir kalbinin hasadıyla?

Gösterişsiz, sade bir acı kaplar vücudunu
Sen neşenle harmanlar, göz kamaştırırsın
Lütfen daha fazla soru sorma ey güzel meraklım,
O hoş sesinle aklımı karıştırırsın.

Asla anlamayacaksın, böyle gelmiş böyle gider.
Nefesini güzel günler için sakla,
Çünkü bir gün, ruhunu zarif bir zincirle sarmalayacak yaşam değil ölüm.

İzin ver, izin ver ki kalbim bir yalana inandırısın kendini,
Hülyalı gözlerinde kendine yer bulup
Kırpiklerinin gölgesinde dinlendiği.

Charles Baudelaire

Tithonus ve Eos

Tithonus, Yunan mitolojisinden bir figürdür; bir tanrının kaderine olan müdahalesinin sonuçlarına katlanan dokunaklı bir karakterdir. Tithonus aynı zamanda Truva prensidir. Maalesef hikayesi daha bilindik mitler tarafından geri planda bırakılmıştır. Tithonus genç ve yakışıklı bir erkektir; bu yakışıklılığı güzeller güzeli Eos'un dikkatini çekmiş ve Eos ilk görüşte bu genç adama aşık olmuştur.

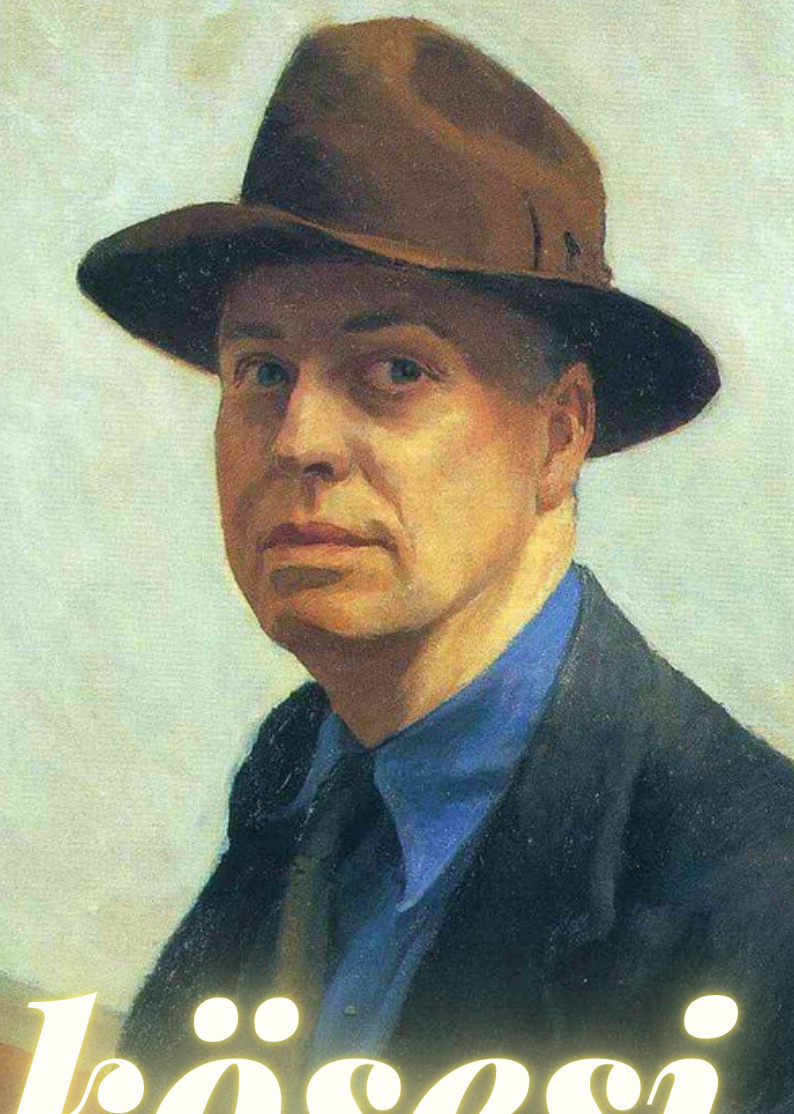
Peki, kimdir bu Eos? Eos çok güzel bir güneş tanrıçasıdır. Görevi güneşin doğuşunu haber vermektir; aynı zamanda Aurora adıyla da bilinir. Tanrıça Eos, aşkına karşılık bulur, birlikte göklerde özgürce uçan kuşlar kadar mutlulardır; hiç ayrılmak istemezler ama unuttukları bir şey vardır. Eos hiçbir zaman ölümü tatmayacak bir tanrıça iken, durum Tithonus için aynı değildir. Tithonus bir ölümlüdür. Sevdiği adamı kaybetmek istemeyen Eos, çareyi Olympus kralı Zeus'tan yardım istemekte bulur.

Eos'un yakarışları Olympus'tan bile duyulur. Eos, 'Yalvarırım! Olympus'un kralı Zeus, sevdiğim adama sonsuz bir hayat bahset' der. Kolay kolay merhamet göstermeyen Zeus bu güzel tanrıçaya acımıştır. Kendisinden istenilen bu dileği kabul eder. Tithonus ve Eos ölüm korkusu olmadan aşklarına devam ederlerken, Eos bir şeyi unuttuğunu fark eder. Zeus'tan ölümsüzlük dilemiş ama heyecanı yüzünden gençlik dilemeyi unutmuştur. Bir anlık unutkanlık yüzünden Tithonus, gün geçtikçe yaşlanmaya devam eder. Bir zamanlar yakışıklı, genç ve hareketli bir adam olan Tithonus, solgun, bitkin, yaşlı bir bedene hapis olmuştur.

Tıpkı sonbaharda yaprak döken bir ağaç gibi kuruyup kalmıştır. Gökyüzündeki yıldızlar gibi parlayan gözleri artık karanlığa bürünmüştür. Eski sağlıklı ve genç yıllarını hasretle arar. Eos bu acı dolu yolculukta sevgilisini hiç bırakmaz ve sonsuza kadar onun yanında kalır. Tithonus'un hikayesi bize bir zamanlar genç ve yakışıklı bir erkeğin yaşlı bir bedende yaşamasının ruhsal bunalımlarını, bıkkınlığını ve acısını gösterir. Aynı zamanda ölümsüz olma isteğinin nelere sebep olabileceğini bu hikayede görürüz. İnsan bir şey dilediği zaman, dilediği şeyin sonuçlarını da düşünmelidir. Bazen çok istediğimiz bir şey, bize huzurdan çok bıkkınlık ve mutsuzluk getirebilir.

sanat köşesi

American Beauty

BİR AMERİKAN KENAR MAHALLESİNDE VAROLUŞSAL BOŞLUK: AMERICAN BEAUTY VE ENNUİ

American Beauty filmi; yönetmen Sam Mendes'in gözünden, Amerikan kenar mahallelerinin ışıltılı yüzeyinin altında yatan derin bir ennuî duygusunu, yani bir türvaroluşsal sıkıntıyı ve boşluğu inceler. Film ünlü oyuncu Kevin Spacey'in Lester Burnham isimli karakterinin yaşadığı orta yaş krizini ve etrafındaki dünyayla olan karmaşık ilişkileri üzerinden bu temayı kullanır. Lester'ın hikayesi, modernyaşamın getirdiği rutin, yüzeysellik ve tatminsizlikle başa çıkma çabasını merkezine alır.

Film, Lester'ın monoton hayatını ve onu çevreleyen diğer karakterlerin de benzer şekilde boş ve tatminsiz hissetmelerini göstererek başlar. Film boyunca Lester, işinde başarılı, bir evi, bir eşi ve bir kızı olan tipik bir Amerikan kenar mahalle sakini olarak tanıtılır. Ancak bu maddi başarılar onda büyük bir boşluk hissi yaratmıştır. Film boyunca, Lester'ın bu boşluktan kurtulma çabası, onun hem kendi iç dünyasında hem de dış dünyasındaki ilişkilerinde büyük değişimlere yol açar.

Lester, hayatındaki monotonluktan sıyrılmaya, gençliğinin heyecanını yeniden kazanmaya çalışır. Ancak bu süreç, çevresindekilerle olan ilişkilerinde çatışmalara neden olur. Bu, modern yaşamın tekdüzelik ve anlam arayışıyla dolu ennui duygusunu vurgular. Ayrıca film, materyalizmin ve yüzeyselliğin bireyler üzerindeki etkisini de derinlemesine inceler. Lester'ın eşi Carolyn, mükemmel bir ev, mükemmel bir kariyer ve mükemmel bir görünüm peşinde koşarken, aslında kendi içinde derin bir tatminsizlik ve boşluk hisseder. Lester ve Carolyn'in kızları Jane de benzer bir boşluk içindedir; gençliğin getirdiği belirsizlikler ve ailesinin beklentileri arasında sıkışıp kalmıştır. Filmdeki en çarpıcı öğelerden biri, Lester'ın genç bir kıza olan saplantısıdır. Bu, onun gençliğine ve geçmişteki basit mutluluklarına duyduğu özlemi simgeler. Ancak bu özlem, gerçek dışı bir hayale kapılmanın tehlikelerini de gözler önüne serer. Lester'ın bu saplantısı, izleyicilere, geçmişin idealize edilmiş bir versiyonuna tutunmanın, mevcut problemlerden kaçış olamayacağını hatırlatır.

Ayrıca baş rolü oynayan aktör Kevin Spacey'in adının da pedofili suçlamaları ile anılması cabasıdır.

Sonuç olarak American Beauty'nin en güçlü mesajlarından biri, gerçek mutluluğun ve tatminin; yüzeysel başarıların veya maddi kazanımların ötesinde, daha derin, insanî bağlantılarda ve kendini gerçekleştirmede yattığıdır. Film, Lester'ın kendisi ve çevresindekilerle olan ilişkileri üzerinden bu yolculuğu tasvir ederken, izleyiciye modern yaşamdaki ennui duygusunun üstesinden gelmenin yollarını sorgulama fırsatı sunar. Bu, insanın kendi içindeki ve etrafındaki dünyada anlam arayışının, yaşamın kaçınılmaz bir parçası olduğunu vurgular.

OTOMAT

Edward Hopper

Eldiveni Çıkarmadan Yazılmış Bir Yazı

"Otomat", Amerikalı ressam Edward Hopper tarafından 1927 yılında tuval üzerine yağlı boya tekniğiyle yapılmış bir tablodur. Boyutları 71 cm × 91 cm olan bu eser, Hopper'ın çağdaş yaşamın yalnızlığını ve yoruculuğunu betimleme konusundaki ustalığını sergiler. Tablonun renkleri pek canlı olmasa da verdiği his çarpıcıdır. İki kişilik bir masada yalnızlıkla karşı karşıya oturan kadının yüzüne, şapkası gölge düşürmüştür. Hoş, kadının karşısında kimin oturup oturmadığını umursuyor gibi görüldüğü de söylenemez. Bakışlarını nereye odaklandığı gölge düşen gözlerinden tam belli olmasa da elindeki fincana yoğunlaştığı az çok çıkarılabilir.

Bir kez dikkatlice incelendiğinde, kadının çaresizliği atmosferin bir parçası haline gelir. Fincanı dikkatsiz bir şekilde tutan eli çıplaktır. Kadının tek eldivenini çıkarmış olması, içinde bulunduğu ruh halini yansıtır. Soğuk ve yabancılaşmış bir dünyada kaybolmuş gibi hissederiz, sanki hayatındaki insanların varlığı bile onu ısıtamaz. Öteki eldiveni çıkarmak içinden bile gelmez ve kılını bile kıpırdatmaz böylece.

Zümrüt yeşili paltosuyla örtülü omuzları bunaltıyla ağırlaşmış ve çökmüştür. Daha fazla yük kaldıramayacak gibidir.

Sanki bunaltısına eklenecek en küçük zerre bile masadan devirip götürecektir onu. Yüzünden okunur hisleri adeta. Çünkü yüzünde his yoktur. Uyumken bile yüzü rahat bir ifade alır insanoglunun. Ancak kadının yüzündeki her bir kas olabildiğince bırakmıştır kendini. Ufak bir mimik yapacak kadar bile keyfi yoktur.

Kadının arkasında derin bir gölge vardır. Bu gölge bir pencerenin ardında görünen bir sokak mı, yoksa sadece kadının bulunduğu yerin silik, kapkara bir yansıması mı bilemiyoruz.

Ancak her halükarda camdan seken görüntü de sokağın bu denli gölgeli olması da kadının bilinçaltının bir yansımasıdır kanımca. Bilinci o kadar donuk ve çabasızdır ki camın ardındaki hiçbir aksiyon onu ilgilendirmez.

Bu bıkkınlık öyle belirgin ve baskındır ki bulunduğu ortamı tabloya yansıtmak bir nebze olsun içinden gelmez. Ve biz, tablonun okuyucuları olarak sadece bu hanımefendinin görebildiği hatta izin verdiği kadar görebiliriz tabloyu.

Hopper'ın bu eseri de diğer eserleri gibi, oldukça fazla anlam çıkarmaya müsait ve bir insanoğlunun hayatından gelip geçebilecek herhangi bir hikâyeye değinmek konusunda oldukça başarılıdır. Tabloya dikkatli bir şekilde bakın. Belki benim gördüğümden farklı bir bıkkınlık, farklı bir duygu bulabilirsiniz. Belki bazılarınız kadının alçalmış bakışlarında izi asla eskimeyen bir hayal kırıklığı bulacaktır. Bazılarınız ise bu hanımefendinin küçülmüş bedeninde, yani olabildiğince az yer kaplayan kadın figüründe kaygının ele geçirmişliğini fark edecektir. Ve bunun gibi birçok farklı açı yakalanabilir Hopper'ın tablolarında. Tablodan çıkarabileceğimiz ihtimaller bir hayli fazla olsa da yorumu, bu kadının tabloyu oluşturması gibi, bizim sıkıntılarımızdan gelir. İşte bu yüzden Hopper'ın tabloları değerlidir. Duygularınıza bir şekilde tercüman olmayı başarır. Tabi ki sizin izin verdiğiniz kadar, aynı tablodaki yorgun hanımefendi gibi.

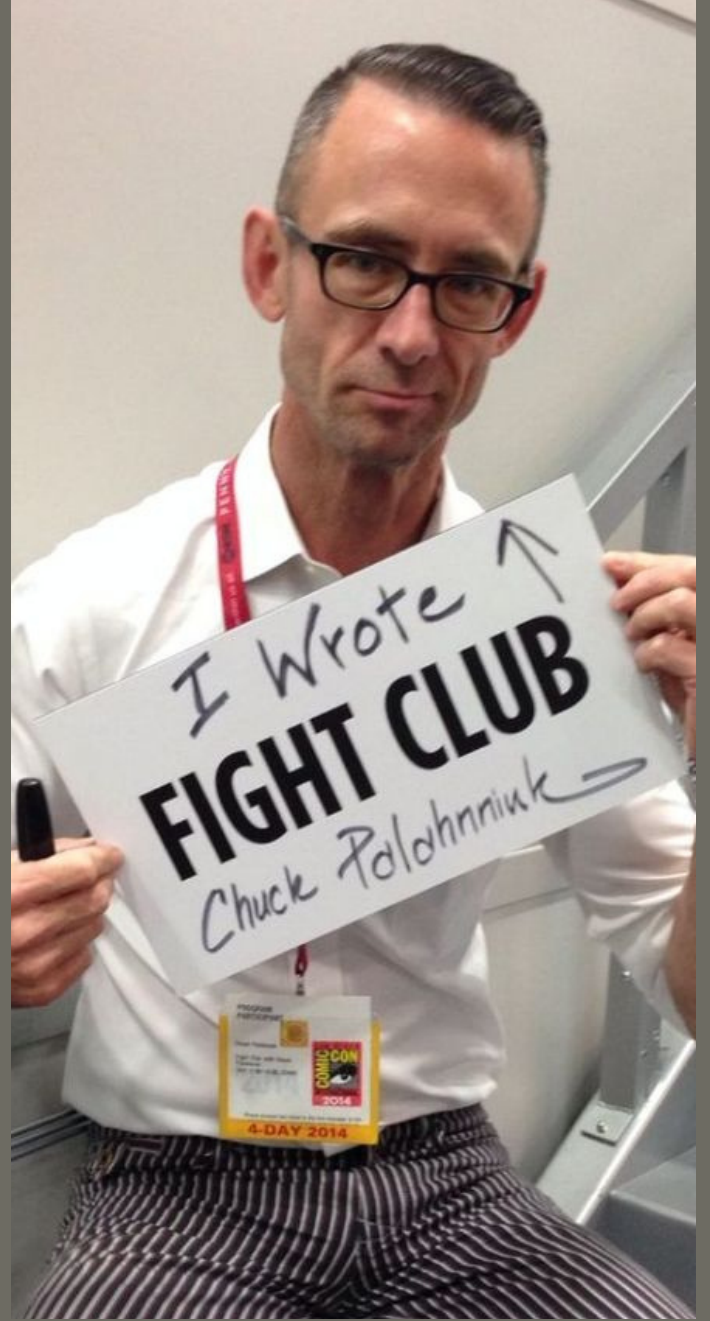

Dövüş Kulübü

Bilinenin aksine Dövüş Kulübü, David Fincher'in bir senaryo ekibi ile üstünde kafa yorarak ortaya çıkardığı bir film değil, Chuck Palahnuik tarafından yazılan hem döneminde hem de üstünden yıllar geçmesine rağmen hala popülerliğini koruyan yeraltı edebiyatının nadir eserlerinden biridir. Böyle eşsiz ve zamansız bir kitap yazmanın elbette bedelleri vardır. Hakan Günday'ın söylediği gibi :

*Yazar, yazılarında
ondan bahsedilmeyen
her yerdedir.*

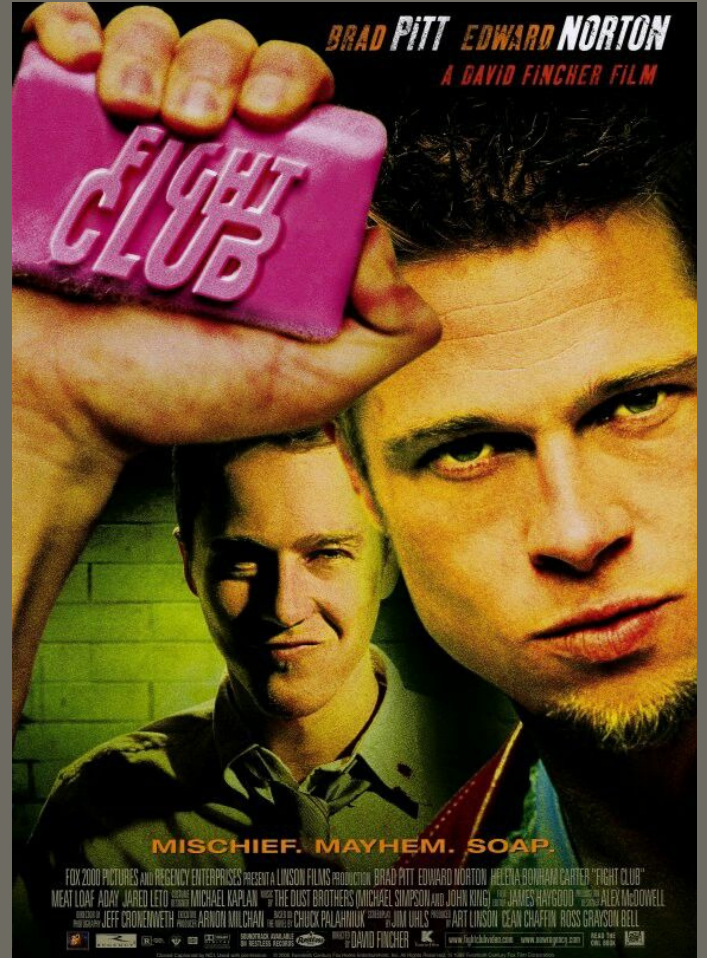
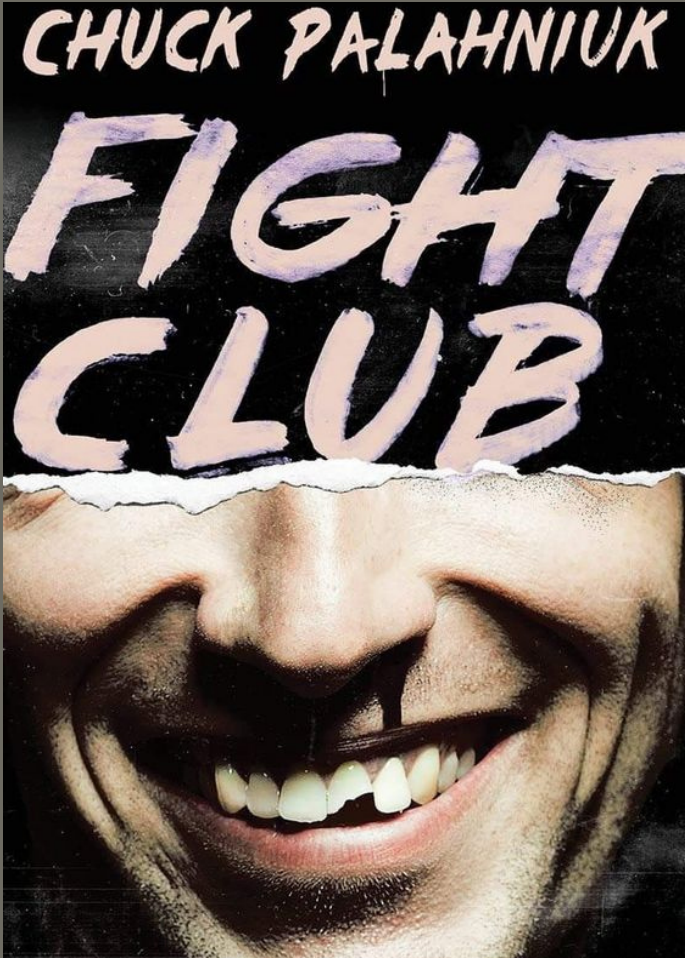
Chuck'un Dövüş Kulübünü yazmasındaki temel motivasyon kaynağı da kendi yaşadığı bir takım spesifik olaylardır. Arkadaşları ile güzel bir tatile gitmenin üstündeki ölü toprağı atacağına inanan yazar, orada yüksek müzikten kaynaklı bir tartışmaya girer, tartışma giderek kızışır ve sonu dövüşle biter. Eve döndükten sonra bu olay onun için bir ilham kaynağı olur.

Üstünden ölü toprağı ve sıkıntıyı atanın tatil değil, arkadaşı ile yaptığı kavga olduğuna inanan yazar, zamansız bir efsane olan Dövüş Kulübü'nü ortaya çıkarır.

Bugüne kadar birçok kitap filme uyarlanmıştır ama sinema ve edebiyatın bazı kısımlarda birbirinden ayrılmasından kaynaklı olarak yazılı metinler filme dönüştüğü zaman bazı farklılıklar ortaya çıkar. Bu noktada Dövüş Kulübü benzerlerinden ayrı tutulabilir, çünkü ufak farklılıklar haricinde kitap, olduğu gibi filme aktarılmıştır. David Fincher'in bunu hangi sebepten yaptığını bilemesek de ben bunu kitabın biricikliğine yoruyorum.

Kendine bu kadar has ve kaliteli olması da yönetmenin karakter olarak zamanın en iyi oyuncularından Brad Pitt ve Edward Norton'ı seçmesi de fikrimi destekler nitelikte. Fincher, bu kalitedeki bir kitabın aynı kalitede bir film ile eşdeğer olmasını istemekte haklı. Kitap uyarlandıktan sonra Ortadoğu'nun uzak yerlerinden Amerika'nın göbeğine kadar uzanan bir hayran kitlesine ulaşmış ve neredeyse tüm erkeklerin gönlünü fethetmiştir.

Kendini toplumdan ayrı gören, kalıpların dışında, hayatın monotonluğundan sıyrılabilmiş gibi hisseden ve herkesin İdol saydığı Tyler Durden, aslında can sıkıntısından Anlatıcı'nın yarattığı bir illüzyondur. Sonu başlangıcından çok daha farklı bitmesine rağmen Anlatıcı'nın canı sıkılmasaydı eğer Tyler Durden yine de olur muydu bilinmez. Tyler'ın Dövüş Kulübü'nde bir karakter olarak yer alması kişiyi bazı sorulara yönlendirir. Bunlardan başlıcaları ise:

Kişinin iç sıkıntılarını nelere yol açar?

Ve kişi kendi iç sıkıntısını yenmek için ne kadar ileri gidebilir?

Anlatıcı oldukça sıradan, kimsenin bakınca farklı şeyler hissetmediği bir adamdır. Gündüzleri işe giden, takım elbise giyen, kredi kartlarını ödeyen Anlatıcı, içinde anlamlandıramadığı bir can sıkıntısı ile boğuşmaktadır. Benlik ve gerçek hayatta bir yer edinmemin ilk kuralı bir adının olmasıdır. Ana karakter gerçek hayatta o kadar yoktur ki somut hayatta da bir karşılığını bulamaz. Yalnızca içindeki sıkıntı ve buhrandan ibarettir. Bu boğuşmadan sağ çıkamayacağını fark ettikten sonra çareyi ağır hastalıklar ile mücadele eden kişilerin toplantılarına giderek bulur. Burada 'gerçek' sağlık sorunları ile uğraşan kişiler ile tanışıp görüşür. Fakat bu toplantılara katılmak hayatından ve kendisinden bıkmış kahraman için kesin çözüm değildir.

Üstüne üstlük burada tanıştığı hastaların ilgilendiği şeyler hastalık değil hasta olmanın onlardan götürmüş olduğu sex, aile, erkeklik gibi gerçek hissettiren kavramlardır. Ölüm sıkıntısına bu kadar yakın olmaktır canlarını yakan. Anlatıcının bir hastalığı olmamasına rağmen kronik usanç ile bu kadar içli dışlı olması insanlara o kadar farklı gelir ki, anlatıcı grup arkadaşlarına ve terapistine erbezi kanserine yakalandığını söylemek zorunda hisseder. Bu kanser, ondan erkek olmanın şanını (testislerini) aldığı için bu halde olduğunu söyler, ama bu bir yalandır.

Testisleri ve erkekliği onda olmasına rağmen olmamış kadar mutsuz ve bir kadınla cinsel bir birliktelik yaşayamayacak kadar ilgisiz bir zavallıdır sadece. Dahası; toplumda olan genel akışın aksine, kadınlar anlatıcıyı yataklarında ağırlamak ister, fakat ilgilenmeyen bu sefer bir erkektir. Anlatıcı kitapta bir yerde şöyle söyler:

***Çiçekler açar, solarlar
teker teker. Rüzgarla gelir
kar ya da kelebekler.
Sorsan bir taşa, habersizdir
bu olanlardan.***

Karakter bir taştır. İçinde derinlerde olan ise yalnız bir usanç fosilidir. Hayattan bu kadar zevk alamaz duruma gelen Anlatıcı, en nihayetinde kendine şöyle bir soru yöneltir.

***Bu kadar sıkılmayan
bir ben, nasıl bir ben
olur?***

Bu soru üzerine çok kafa yorar ve hayatının böyle gitmeyeceğine karar verdikten sonra kendini soyutsal olarak ikiye bölüp iki kimse ortaya çıkarır. Canı sıkılmış bir ben ve çok havalı Tyler Durden. Bundan sonra kahramanın iki hayatı vardır. Gündüzleri canı sıkılan Anlatıcı, geceleri can sıkıntısını hiç tatmayan ve eğlenen Tyler'a dönüşür.

Hayat her iki karakter için de mükemmel ilerlemektedir. Gündüzleri Anlatıcı ürün iptali koordinatörüdür ve akşamları Tyler part time sinema makinistliği yapmaktadır. Tyler işini anlatıcı gibi bir monotonlukla yapmıyordur, öyle olsa zaten Tyler yok olur ve filmlerin içine yakın çekim penisler veya yankılı kanyon vajinaları yerleştirir. Seyirci hiçbir şeyden haberdar olmadan yalnızca izler. Hiç kimsenin hiçbir şeyden haberi yoktur. Bu anlatıcının içinde olan usanç hissinin bu kadar büyük ve rahatsız edici olmasına rağmen dışarıdan bakan diğer gözlerin hiçbir şey fark edememesine atfedilmiştir.

Bir süre için her şey tıkırında gider. Beraber gayet iyi idare etmektedirler. Bir hayatı eşit olarak paylaşmak iyidir. Fakat kendinden usanmaktan hiç vazgeçmeyen karakterimize bir süre sonra Tyler karakteri daha ağır basar. Çünkü anlatıcının aksine, Tyler kendinden emin, içsel buhranlardan bir haber devam eder hayatına. Deliler gibi eğlenen Tyler, anlatıcı gibi iç sıkıntısı ile cebelleşen erkekleri bir araya toplar ve bir grup kurar. Dövüş Kulübü. Dövüş Kulübü'nde olan her erkek, gündelik hayatta depresif ve sürekli bir melankoli halindedir. Ayrıca yaş skalası da epey geniştir. Oraya gelen erkeklerin bu kadar farklı yaşlarda olması yazarın bu iç sıkıntısının bir vakti, yaşı olmadığını belirtmek istemesiyle alakalı olsa gerek. Ayrıca fakiri, zengini, yakışıklısı ve keliyle bir sürü farklı insanın bu gruba mensup olması iç buhranın somutsal bir sebebe bağlı olmadığını kanıtlar.

Dövüş Kulübü'nün ilk kuralı, Dövüş Kulübü'nden bahsetmemektir. Sebebi ise herkesin bir Tyler Durden'i olmadığından, normal hayatının seyrini bozmak istememesidir. Bu yaşanan melankoli ve bulantının bitmesinin tek bir çaresi vardır: Ona karşı dövüşmek. Her gece farklı bir yerde dövüşen bu toplulukta, kişi aslında kendisine karşı bir raunda çıkar. Bu yüzden Dövüş Kulübü'nün üçüncü kuralı, her dövüşte sadece iki kişi kapışır şeklindedir.

Çoğu zaman karşı taraf ayna olarak kullanılır. Kazanan o gün kendini yener. İzbe, karanlık ve pis bir sokakta birbirlerini hırpalayacak iki kişi karşı karşıya gelir; Tyler ve Anlatıcı. Anlatıcı Tyler'a yenilir ve yüzünde kocaman bir yara boşluğu olur. Bu tuhaf yarayı anlatıcı içinden nefes geçebilecek kadar derin olarak tanımlar. Alt metin olarak ise içindeki boşluğunda bu kadar derin ve kolay geçecek bir şey olmadığını okuyucuya verir.

Ayrıca Tyler'ın girdiği dövüşleri genelde hep Tyler'ın kazanması anlatıcının içindeki sıkıntı geçerse şimdi olduğu halinden daha iyi bir hale geleceğini ima etmesinden kaynaklanır. Hep beraber olan bu erkekler artık iç dalgalanmalar ve usanç olmadan yuvarlanıp giderler. Bu “güzel” günler, anlatıcı bir gece grup terapisinde kendisine gözlerini kırpmadan bakan ve ne işler karıştırdığını bir bakışta anlayan gizemli, rahatsız edici ve alışılmadık bir kadını görene kadar sürer.

Bu kadın Marla Singer'dan başkası değildir. Marla'nın kahramanımıza baktığında gördüğü şey bir “numaracıdır”. Bu gecenin ardından sürekli bir şekilde onunla karşılaşan Anlatıcı, gerçek anlamda Marla'dan rahatsızdır. Onun bin bir türlü uğraşla inşa ettiği bu yeni mutlu hayatta Marla'yı bir sinek olarak görür; küçük, rahatsız edici ve sürekli bir şekilde etrafta gezinen bir sinek.

Defalarca Marla'dan uzak durmak istese de bir şekilde o istemeden tekrar onun hayatında bir yerlerde var olur. Dostunu yakın tut düşmanını daha yakın taktığına uyan Anlatıcı, Singer ile yakın olmaya karar verir. Marla'dan hazzetmemesine rağmen zamanla aralarında seksüel bir çekim de oluşur. Tyler'da Marla'yı hiç sevmez, içten içe Marla Singer'ın yerini alabilmesinden korkar. Sürekli Singer ile vakit geçiren anlatıcı bir süre sonra Tyler olmaktan bıktığını fark eder.

Anlatıcı artık Tyler ile olmayı çamaşır sodası olmaya benzetir. Eğer macun kıvamında karıştırılırsa bir alüminyum tavayı delebilecek güçteki çamaşır sodası, orada öylece beklerse sadece çamaşırlar için kullanılır. Tavayı delecek olması bir yerde havalı ya da ekstrem bir şey gibi görünse de yanlıştır. Çamaşır sodasının hikayesi tavayı delmek olmamalıdır. Tyler olmak yanlıştır. Ufkun ötesine geçip bir gün batımı olmak her zaman için iyi değildir. Bu olaylar silsilesinin aslına bakılacak olursak Marla Singer'ın yalnızca bir sembol olduğu açıktır.

Marla, anlatıcının Tyler ile yendiğini düşündüğü iç buhrandır. Görünüş olarak Marla'nın siyah saçlı, dağınık, zayıf ama yok olmayan; Tyler'ın ise sarı saçlı, yakışıklı ama sürekli kaybolan bir karakter olması da kasti bir eylemdir. Ayrıca Singer'ın gece gündüz var olması Tyler'ın ise yalnızca geceleri ortaya çıkması okuyucuya illüzyon ve duygu gerçekliğini kıyaslamak için bir düşünce düzlemi yaratır. Marla ile yapılan her sex, Anlatıcı'nın kendi usancını kabullenmesidir. Kitabın sonunun bir nevi anarşizm ile bitmesine rağmen, başlangıcın utançtan gelmesi ise kitabın güzel ayrıntılarından sadece bir tanesidir.

Taylor Swift

This Is Me Trying

Müzik ve bıkkınlık birbirinden ayırıştırılamayacak olan iki konsepttir. Bıkkınlık hissini müzik tüm yaratıcılığıyla bize hissettirir. Tüm dünya bıkkınlık hissini insanın yüzüne çarparken müzik bunu insanın ruhuna ince ince dokuyarak yapar. Bıkkınlık deyince herkesin kafasında farklı bir isim canlanabilir fakat bıkkınlık ve bu hissin yanında gelen duygulara yapılan koca bir albümden başkası “ennui” sayısı için düşünülemez:

Her bir şarkıda hüznün temalı farklı duygular yaşatan bu albümün bıkkınlığı en iyi anlatan şarkısı ise albümün 9. Parçası olan “This is Me Trying” adlı şarkısıdır. Albümlerinde hangi şarkının kaçınıcı sırada olacağını bile özenle seçen Swift genellikle en yürek burkan parçalarını 9. Şarkı olarak seçtiğinden bu şarkının da 9. Sırada olması tesadüf değildir.

folklore

Taylor Swift’in 8. Stüdyo albümü olan Folklore 2020 yılının Ağustos ayında çıkarak rengarenk olan hayatları bile etkisiyle griye boyamıştır. Alt-pop türü olarak geçen bu albüm içerisinde 17 şarkı bulundurur.

This Is Me Trying

Şarkıyı dinlemek depresif ve hayattan bıkmış olan insanlar için günün ritüeli gibidir. Her bir dizede farklı bir yaraya tuz basan sanatçı, hayatın insan üzerinde yarattığı etkiyi daha da güçlendirir. Şarkıyı dinleyince beklenen yaşam sevincinden ziyade insan ruhunun suyunun sıkıldığını bile hissedebilir. Swift şarkının başlamasından itibaren sırasıyla kendine acı veren ve onda bıkkınlık hissi uyandıran olayları açıklamaya başlar. İlk dizelerinde eskiden var olduğu gibi olmadığını ve zamanla paslanmaya başladığını anlatan sanatçı, yüklenen duygularla beraber hem daha çok şey anlatmaya başlar hem de şarkının akış hızını arttırır. Etrafındaki insanların ona problemlerinin sadece psikolojik olduğunu ve sürekli potansiyelini bu uğurda harcadığını, tüm bunların akademik başarısızlığına da sebep olduğunu söylediğini sırasıyla anlatır. Taylor Swift'in dilini konuşabilenler için bu satırlar aslında çok daha fazlasıdır.

Daha sonra tüm bunların etkisiyle dinleyicisine açık yaraları varken aslında insanlarla eğlenmenin ya da toplu bir alanda bulunmanın ne kadar zor olduğunu bir anda söyler. Tüm bunları söyledikten sonra aslında sanatçı kendi içinde de bir şüphe barındırarak belki de aslında ne söyleyeceğini bilmediğinden onca sözü söylediğini düşünür. Sanatçının yazdığı bu şarkı aslında bıkkınlık hissini tüm ruhunda yaşayan insanların en derininde hissettiği duyguların bestelenmiş hâlidir. Sürekli yaşam savaşını deneye deneye bir şeyler ile başarmaya çalışan insanların yalnız olmadığını, dünya starı dinleyicilerine kendi besteleriyle anlatır.

Sanatçı Hakkında

2023 Times dergisinde yılın insanı seçilen sanatçı, 13 Aralık 1989'da dünyaya gelmiştir. Kariyerine 16 yaşında başlayan sanatçı dünya çapında söz yazarlığının eşsiz dehası ile dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştır. 2006 yılından 2023 yılına kadar toplam 10 adet stüdyo albümü bulunan Swift'in 14 Grammy ödülü vardır.

Her albümünde farklı bir tema benimseyip birçok farklı türde şarkı yazıp besteleyen sanatçının 19 Nisan'da yepyeni bir albümü beklenmektedir. Üretkenliği ile sanat severleri besleyen sanatçı başarısı ve bakış açısıyla kitleleri büyük bir ölçüde etkilemektedir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü

Erkeklerin Dünyasında Beni Kadın Olduğum İçin Suçlama!

365 günün bir tanesini değil hepsinde anılmayı ve hoş görülmeyi hak eden kadınlar 8 Mart uğruna yüzyıllar boyu emek sarfetmiş ve acı çekmişlerdir. Adem ve Havva'dan süre gelen, “kadın dediğin” kelimeleriyle başlayan kısıtlayıcı, kalıba sokulmaya çalışılan cümlelerin altında boynu bükülmüş, sualsiz şekilde annelik görevinin yükünü yalnız başlarına üstlenmişlerdir. Sesleri ve görüşleri olmamış, akıllarına koyduğu her şeyi başarabilecekken bedeni bir erkeğe oranla daha güçsüz diye yıldırılmaya çalışılmışlardır. Beklentileri ve anlaşılması o kadar da güç değilken emekleri sömürülmüş üstelik göz ardı edilmiştir.

Eş unvanı adı altında domestik yaşam sorumlulukları yüklenmiş; yeri gelmiş ganimet olarak alınıp satılmışlar, yeri gelmiş yemeğin tuzu az oldu diye görmedikleri işkence, yemedikleri hakaret kalmamıştır. Emek verip hazırladıkları sofralarda kendilerine bir tabak dahi layık görülmemiş, artıklarıysa mutfak köşelerinde belki yemiş belki yiyememişlerdir. Kadınların ikinci sınıf insan muamelesi gördüğü böylesine ezici ve yıldırıcı şartlar altında bulunduğu tüm toplumlarda bu günün Dünya Kadınlar Günü ya da tartışmalı olarak “Dünya Emekçi Kadınlar Günü” olarak anılabilmesinin ardında hüznü ve yürek burkan tarihsel bir geçmiş yatar.

İnsani çalışma şartlarının bulunmamasından dolayı kadınların haklarını aramak için başlattıkları grevde kadınlar hem emeklerinin karşılığını alabilmek hem de sosyal, ekonomik ve toplumsal anlamda eşitliğe sahip olabilmek için hak talep ettiler; fakat kadınların erkekler kadar yoğun şartlar altında çalışsalar da erkeklere oranla daha az maaş almaları, günlük 16 saate kadar süren mesaipleri , yorgunluk, bıkkınlık, monoton yaşam, evin getirdiği sorumluluklar ve hatta güneş ışığına dahi hasret kalışları, başkaldırı ve değişim çanlarının şiddetle çalmasına sebebiyet verdi. Kadınlar o dönemki adı ile Çarlık'ta

*Ekmek ve barış
istiyoruz!*

sloganlarıyla sokaklara çıkmıştı. Eylemlerin dördüncü gününde Rus Çarı tahttan indirildi. Kurulan geçici hükümet ise kadınlara seçme hakkı tanıdı. Kadınların öncülüğünde başlayan grev birçok açıdan büyük bir etki yarattı.

Yine en çol bilinen olaylardan biri 8 Mart 1908'de ABD'nin New York kentinde kadın işçilerin öncülüğünde sendikal haklar ve kadınlara oy hakkı talepleriyle düzenlenen mitingtir. Sonrasında ise sırasıyla Dünya Kadınlar Gününün ilk kararlaştırıldığı 1910'dan ve ilk uluslararası kutlamaların düzenlendiği 19 Mart 1911'den çok sonraları bahsi geçen 25 Mart 1911'de New York'ta gerçekleşmiş **Triangle Gömlek Fabrikası Yangını**'dır. 8 Mart 1857 senesinde New York'ta 40.000 işçi çalışma şartlarının zorluğundan dolayı bir greve başladı fakat hükümet tarafından bastırılan bu grevde işçiler fabrikaya kilitlendi. Grev sonucunda bu fabrikada çıkan yangında 129 kadın işçi hayatını kaybetti. Olayın ardından, 8 Mart 1908'den başlayarak her yıl New York'ta birçok kadın işçi, iş hayatlarında haklarının artırılmasını ve kadınlara oy hakkı verilmesini talep eden gösteriler düzenledi.

Başlangıçta hayatını kaybeden 129 kadın anılırken, 59 yıl sonra Danimarka bu günün Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanmasını teklif etti. 10 yıl sonra da günün adı Dünya Emekçi Kadınlar günü olarak anılmaya başlandı. Bu isim değişikliği bazı tartışmalara yol açtı. İşçi olmayan fakat emekleri büyük olan ev kadınlarını kapsamadığını düşünerek, Dünya Kadınlar Günü olarak anılmasının daha doğru olduğu kanısına varıldı.

Türkiye’de ise kadınlar günü ilk defa 1921 yılında kutlandı. Birleşmiş Milletler aradan geçen bunca yıla rağmen cinsler arasındaki eşitsizliğin halâ sürüyor olmasının, uluslararası boyutta mücadele edilmesi gereken bir konu olduğunu gündeme getirip 1975 yılında "Birleşmiş Milletler Kadın On Yılı" ilan etti.

O yıllarda Türkiye de bu bağlamda yer aldığı için 1975 yılında Türkiye’de "**Kadın Yılı Kongresi**" yapıldı. O zamandan bu zamana Türkiye’de kadınlar günü daha yaygın kutlanmaya, periyodik artışlarla sokağa taşınma başladı. Ülkemizde 8 Mart Kadınlar günü toplumsal cinsiyet eşitliği bakımından büyük öneme sahip. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre, 2023 yılında Türkiye’de erkekler tarafından 315 kadın öldürüldü ve 248 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. Bugün hala kadınlar 8 Mart öncülüğünde artan kadın cinayetleri toplumsal cinsiyet eşitliği, eşit iş eşit maaş için kendilerine ses olmakta; kadınların ekonomik, sosyal ve siyasi haklarına dikkat çekmektedirler.

Kadınların emeklerinin ve yaşadığı haksızlıkların sesi olabilmesi açısından 8 Mart günümüzde hem Türkiye’de hem Dünya’da hayati önem taşıyor ve toplumsal açıdan kadınların yüzyıllar boyunca yaşadığı zorlukların, kazanılmamış zaferlerinin minik bir adımı olarak görülüyor.

Bıkkınlık

Satırlar Arası

Derin bir dehşet kaplıyor içimi
Kuşların cıvıltısı tatlı gelmiyor bana
Cıvıldardım küçükken oysaki
Semaya dokunur toprağa can verirdim
Kelimelerim birbiri ardına sıralanıyor fakat
Anlamli cümleler oluşturamıyorlar artık
Ritimler ulaşamıyor kalbimin derinliklerine
Boşlukta titreşiyor ve yok oluyorlar sinsice
Sessizce soluyor gülüşlerim
Sahte kahkahalarım canımı sıkıyor yalnızca
İki yüzümden biri bile bir diğerine küs
Yaprakların hışırtısı içimi gıdıklamıyor artık
Yalnızca rahatsız ediyor kulaklarımı
Hırçın rüzgar yaşadığımı hissetmiyor artık
Kamçılıyıp geçiyor hatırlatırcasına o tatsızlığını
Dokunuşların samimiyetini ve akabinde getirdiği o ılık hisleri,
Parıltılı akşamların ihtişamını kaybettim
Boşuna yaşıyorum ve tutkusuz
60dakikamın 59'u kırgın bana
Yeşilin huzuru yansırđı gözlerime zamanların birinde
Gecenin karanlığı eşlik ediyor artık
Kalbimin soğuk ritmi anlamsızlığın melodisini besteliyor gün be gün
Daha da yorgun şekilde
Ve ben son şarkısını söyleyen bir kuğu gibi
Dalgaların arasında süzölüyorum
Ve solgun tenimi saklıyor boyalı yüzüm
Meraklı maviler yerini siyah sarsıntılara bırakıyor.
Dalgalar herşeyi yok edip gidiyor
İnsanlığım içimde duvarlarımı yumrukluyor
Hırçın dalgaların durulacağını unuttuğum günlerin hıncını çıkarır gibi.

Modern Zamanda Ennui

Sosyal bir varlık olan insan, çoğu şeyi herhangi bir canlıdan daha çok deneyimleme yetisine sahiptir. Deneyim ve yaşantı arttıkça bilinçaltımızın derinliklerinde daha çok duygu ve deneyim birikir. Bunlardan biri de modern çağın hızlı akışında ortaya çıkan "ennui"dir.

Ennui, Fransızcadan gelen "içsel sıkıntı, boşluk, tatminsizlik, geçmeyen sıkıntı" gibi farklı anlamlara gelse de aslında hepimizin ömrümüzün bir sürecinde deneyimlediği tehlikeli bir savaştır.

Bu içsel çöküntüyü ve dipsiz boşluğu modern yaşamın etkilerine bağlamak oldukça olasıdır. Çünkü git gide yaratıcılığımızı, farkındalığımızı, zevk skalamızı ve hatta ruhumuzu hissetmekte zorlanıyoruz. Bunun en büyük sebebi ise rekabetçi bir hayat tarzını benimsemek, teknolojiyle beraber sonsuz bilgi akışı altında ezilen beyinlerimizi kullanmayı reddetmek ve dış yaşamla içsel dünyanın dengesini kuramamaktır. Sürekli anlamsızca uyarılan benliğimizi bulmakta artık daha fazla zorlanıyoruz çünkü kısa tatminkarlığa ne yazık ki alışmış olduk. En basitinden sosyal medya kullanmamız ve bilgiye en kısa sürede ulaşmamız bile bunun küçük örnekleridir. Başka bir deyişle; kendimizden, benliğimizden, ruhumuzdan zamanla uzaklaştık ve bu da bizi "ennui"ye yakınlaştırdı, ve hatta bazılarımıza yuva yaptı.

Sonuç olarak, yine de insanız ve bu bitmeyen içsel sıkıntıyı illaki yaşayabiliriz, dönem dönem tatmin edici gayeler bulamayabiliriz, günlük hayatımızın rutinliğe sıkışıp kalabiliriz veya dış dünyadan soyutlanmak isteyebiliriz. Fakat unutmamak gerekir ki, aynı zamanda çözüm kabiliyeti olan varlıklarız. Bundan ötürü, modernitenin bize sağladığı yaşamı faydalı hale getirip ilk önce “kendimize” değer vermeliyiz. Benliğimizi, ruhumuzu, hazlarımızı keşfederek kendimize değer vermeye başlayabiliriz. Bunu yapabilecek en potansiyel varlıklarız ve bilincimizi ile tutkularımızı geri kazanabiliriz. Hayat bazen sandığımız kadar sıkıcı ve zor değil, sadece bakış açımızı değiştirmemiz ve ruhumuzun ne istediğini bilmemiz gerekir.

sizden gelenler

- Vildan Zenan Tekin ✦ Göz Bebeğime Mektuplar
Zerda Demirbağ ✦ I lost my mind in this dark room
Belkıs Ekinci ✦ The Witcher karakalem çizimi
Sude Güzel ✦ Temsili Kalıntılarımız
Güliz Uğur ✦ Achilles Come Down çevirisi
Nathaniel jbili ✦ Poem
Zeynep Arıtoprak ✦ Newborn Baby

*hepinize
teşekkür ederiz!*

Gözbebeğime Mektuplar Eseri Eleştirisi

1998 yılında Alain Ayache tarafından yazılan orijinal adıyla “Lettres â Prunelle” eseri Türkçe diline “Gözbebeğime Mektuplar” olarak Mehmet Dülger çevirisiyle 2022 yılında çıkmıştır. Bu eser yazarın kızına yazdığı mektupları içeriyor. Kızına yazdığı mektuplar ahlak ve hayat boyunca karşılaşılan durumlar üzerinedir. Ayache kızına en çok da “güçlü kalmayı ve insanların her zaman birbirinden daha fazla yanıltıcı olduğunu” anlatmaya çalışmıştır. Sizlerle birkaç mektubu üzerine detaylı açıklamak istiyorum.

“Gerçek”

Ayache gerçek hakkında insanların yalandan uydurduğu hikayelerin insanlara gerçek olarak tanıtmasına bile kanılabileceğinin yanında gerçekten insanların inanmak istediği şeylerin gerçek olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Ayache kızına bir durumun gerçek olduğuna inanmadan önce en az iki kez doğrulamasını söylemiştir. Günümüzde siyaset ve edebiyat üzerine onlarca yalan kurulmuş durumda, her ne kadar çoğunun asıl gerçekleri ortaya çıksa da hala inandığımız birçok yalan var. İnsanlar sanki geçiştirmek için söylediği yalana bir şey olayacak ya da asla fark etmeyecek diye düşünüyor lakin bir yalan bazen o kadar çok hayal kırıklığına uğratabilir ki, başta saygı olmak üzere birçok değeri ortadan kaldırır. Yalan bu kadar ağza kolay alınabilecek bir şey olmamalı. Çünkü yalan, iki insan arasındaki iletişimi öldürebilecek en kuvvetli silah gibidir, iki insan olmak üzere oradaki her şey ölür ve oradaki her şey ortadan sonsuzca kaybolur.

“İntikamı Reddetmek”

“Hiddetinin dönüp cevap vermeye yönlendirerek, seni aşağı bir düzeye indirmesine meydan vermeden, kendine hakim olabilirsen, arkana bakmadan ilerle ve gittiğin yolun her zaman gül yapraklarıyla döşenmediğini de kabul et.”

Ayache intikamın öyle kolay bir şey olmadığını, kiminle intikam halinde olmasına dikkat edilmesini söylemiştir. Çünkü bazen intikam kişiyi öyle noktalara getirir ki, hiç tanımadığımız bir kişiye de bürünebiliriz. İntikam kişiyi bambaşka kişiye dönüştürür, adeta şeytan kılığına da koyar. Ne kadar haklı olsak da intikam alacağımız zaman, en doğru olanı intikam almayı aklımızdan çıkarmaktır.

“Aşk üzerine birkaç şey daha”

Ayache bu mektupta aşkın ancak sabır ve anlayışla güzel yaşanabileceğini söylemişti. Eğer anlayış ortadan kalkarsa, o an hiç beklenmedik şekilde aşk da bitmiş olabilir. Ayache en gerçek aşkların bile bitme olasılığının mümkün olduğunu söylemiştir. Çünkü iki insan arasındaki iletişim dört dörtlük olmak zorunda değildir. Asıl sorun dört dörtlük olursa ortaya çıkar bence. Çünkü iyi giden ilişki içerisinde kötü giden bir şey yoksa mutlaka bir sorun olabilir. Kötü durumlar tartışmayı ortaya çıkarır ve her iki insan arasında tartışma olmalıdır ki

iki taraf da birbirini iyi tanır. Saygı, güven ve anlayış olmazsa, adeta bir ev gibi yıkılır o ilişki de. İster tek taraflı istek çift taraflı düşünün, saygı olmadığı sürece o ilişkiden bir beklenti içerisinde olmayın. Eğer olsanız kendinizi fazla hırpatırsınız, kendinizi önemsiz bir karakter olarak görüp fark etmeden bile kendinize zarar verebilirsiniz. İnsan zihni ve düşünceleri çok başkadır gerçekten, kimsenin düşüncelerinin sınırı asla yok. Şunu unutmayın ki kötü geçirdiğiniz ilişkiyi (ya tek taraflı olarak ya da çift taraflı olarak) “iyi ki yaşadım” diye düşünün. Bu size hayatınızın ilerleyen dönemlerinde çok iyi gelecektir çünkü bu ilişki sizi daha iyi bir ilişkiye hazırlayacaktır.

VİLDAN ZENAN TEKİN

I lost my mind in this dark room
What you should do when you can't even recognize
yourself in the mirror?
When you question your whole existence?
Where I should go to find me?
I lost my mind in this dark room.
I am hiding from everything.
But how can I hide from myself?
My heart is talking to me loudly,
My body is shaking.
All of my existence starting to become a torture,
Torture for my mind.
I lost my mind in this dark room.
Now I am looking at my shadow,
Even it is laughing at me.
I am running away from it.
Whenever I close my eyes, it is struggling me until I
can't breathe.
I am screaming until nothingness become my faith.
Begging to make it stop.
I lost my mind in this dark room.

ZERDA DEMİRBAĞ

İngiliz Dili ve Edebiyatı 2. sınıf öğrencisi

BELKIS EKİNCİ
The Witcher'in oyun karakterinden
esinlenen karakalem çizimi

TEMSİLİ KALINTILARIMIZ

Her insanın yüzleşmekten korktuğu dönemleri vardır; mutluluğun sebebi sorgulanmazken kötü hissettiğiniz an kendinizi suçlar, her şeye yetişmek için enerji bulmaya çalışır, yapılan hiçbir şeyin tatmin edici olmadığını hissettiğiniz an kabuğunuza çekilirsiniz. Bu yaşanan hissin aslında artık her şeyden zevk almanızı engelleyeceğini düşünürsünüz. Yaşanılan bu dönem kronikleşmeye başladığı an hayatı cehenneme çevirecek bir türdedir; anlam arayışını derinlemesine düşünülmesine sebep olur, insanın kendi içindeki iç savaşıdır bir nevi. "Neyi seviyorum?" ya da "ne için yaşıyorum, benim bu hayattaki yerim nedir?" gibi düşüncelere iter.Öyle bir dönemdir ki, o ana kadar size zevk veren şeylerin sorgulanmasına sebep olur. Sevdiğiniz şarkılar baş ağrıtabilir, severek yaptığınız şeyler eskisi kadar zevk vermez olur. Belki de bunun sebebi, zihnimizde idealize ettiğimiz şeylerin gerçek hayatta karşılık bulamamasıdır: ideal ilişki, ideal arkadaşlıklar, ideal kariyer, ve daha niceleri. Bunların gerçek hayatla alakası olmadığını ve olamayacağını öğrendiğiniz an, sizi büyük bir buhrana sürükler ve cennet fikrinin insanlar için neden bu kadar önemli olduğunu anlarsınız.Bir söz görmüştüm: "Beklentim yokmuş gibi davranıp içime dünyalar kadar umudu sığdırmaktan yoruldum." Kimse, güne başlamasına yardımcı olan içindeki umut kırıntısını kaybetmek istemez ya da o umut kırıntısının günün sonunda yüzüne hayal kırıklığıyla çarpmasını.İnsan, bu dönemde geçmiş ve gelecek arasında sıkışmış halde olabilir; en azından benim için öyle. Geçmişe gidip iyi hissettiğim zamanları tekrar yaşamak istiyorum. Geleceği de merak ediyorum; acaba bu boşluk hissi geçmiş mi, yaralarım sarılmış bir halde mi diye. Bu duygu, sen ne kadar kaçmaya çalışsan da peşinden gelir ve seni rahat bırakmaz.

Belki de kaçmakla,oanın sıkıntısından kurtulmak için koşmakla hata yapıyoruzdur; karanlıkta nereye gittiğimizi bilmeden,her toprağı sulayıp verim bekliyoruz. Farkında olmadan belki de kurak topraklarda umutsuzluğun kök salmasına,büyümesine ve hatta bizi sarıp sarmalamasına izin veriyoruz.İşin garip yanı, dönem dönem gelen bu kötü hisler bazen hiç gelmemiş gibi, hiç yaşamamışım gibi hayatımdan çıkıp gidiyorlar. Eski hayatıma geri dönüyorum. Belki de yanlış olan budur. Belki de içimdeki boşluğu beslemeye devam edip ruhuma kulak vermemişimdir. Ne zamanki o döngü sessiz çılgınlara dönüşür o zaman kulak vermeye başlarım,bilmiyorum...Döngü diyorum çünkü çoğu zaman bu karanlıkla,aynı şekilde baş etmeye çalışıyorum. Karanlık, belki de ışığın yeniden parlamasına yardımcı olabilir. Bakış açımız değiştiğinde, bizi yıpratan şeylerin bizi güçlendirdiğini fark edebiliriz. Geriye dönüp baktığında, seni sen yapan temel taşları bu dönemde topladığını fark edersin.Hayatın anlamsızlığı acı verirken bu dönem belki dış etkenlerin olmadığı kendimizle baş başa kaldığımız, kendimizi tanıma fırsatı bulduğumuz tek andır. Başta da dediğim gibi kimse içindeki umut kırıntılarını kaybetmek istemez. Ve bu yüzden ne kadar karanlık görünse de sonunda sönen ışığın tekrar parlamasını umut etmekten vazgeçmeyiz. Şu an bu dönemden geçen insanlar olduğunu biliyorum. Okurken benimle aynı hisleri paylaşanlar için, bu yazıya Alcest'in'Delivrance' şarkısını bırakıyorum.

SUDE GÜZEL
Namık Kemal Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı

ACHILLES COME DOWN

song by Gang of Youths

Achilles, Achilles, Achilles, come down
Won't you get up off, get up off the roof?
You're scaring us and all of us, some of us love you
Achilles, it's not much but there's proof
You crazy-assed cosmonaut, remember your virtue
Redemption lies plainly in truth
Just humor us, Achilles, Achilles, come down
Won't you get up off, get up off the roof?

**Achilles, Achilles, Achilles, in aşağı
Kalkmaz mısın, kalkmaz mısın çatıdan?
Korkutuyorsun bizi, ve hepimiz, bazılarımız seviyor seni
Achilles, fazla değil ama kanıt var
Seni çılgın kozmonot, erdemini hatırla!
Kurtuluş gerçeklikte yatar, açıkça
Neşelendir bizi, Achilles, Achilles in aşağı
Kalkmaz mısın, kalkmaz mısın çatıdan?**

Achilles, Achilles, Achilles, come down
Won't you get up off, get up off the roof?
The self is not so weightless, nor whole and unbroken
Remember the pact of our youth
Where you go, I'm going, so jump and I'm jumping
Since there is no me without you
Soldier on, Achilles, Achilles, come down
Won't you get up off, get up off the roof?

**Achilles, Achilles, Achilles, in aşağı
Kalkmaz mısın, kalkmaz mısın çatıdan?
Benlik öyle hafif değil, ne de tam ve sağlam
Gençliğimizin sözünü hatırla
Nereye gidersen geleceğim, öyleyse atla ve atlayacağım
Sensiz bir ben yok sonuçta
Zırhlan, Achilles, Achilles, in aşağı
Kalkmaz mısın, kalkmaz mısın çatıdan?**

Loathe the way they light candles in Rome
But love the sweet air of the votives
Hurt and grieve but don't suffer alone
Engage with the pain as a motive

**Kinlen Roma'da mumların yakılışına
Ama sev adakların tatlı kokusunu
İncin ve yas tut, yine de yalnız çekme acını
Zırhlan acıyı bir amaç uğruna**

Today, of all days, see
How the most dangerous thing is to love
How you will heal and you'll rise above

**Tüm günlerin içinden, işte bugün, anla
En tehlikeli şeyin sevmek olduğunu
Ve gör nasıl iyileşip yükseleceğini**

Achilles, Achilles, Achilles, jump now
You are absent of cause or excuse
So self-indulgent and self-referential
No audience could ever want you
You crave the applause yet hate the attention
Then miss it, your act is a ruse
It is empty, Achilles, so end it all now
It's a pointless resistance for you

**Achilles, Achilles, Achilles, atla şimdi
Uğruna ne bir sebebin ne de bir bahanen var
Zevkine düşkünsün ve haklı görüyorsun kendini
İstemez seni hiç bir seyirci
Alkış için kıvrılırken, nasıl da nefret ediyorsun ilgiden
Kaçırıyorsun sonra da, duruşun bir numara
Nafile, Achilles, bitir şimdi her şeyi
Bu senin için anlamsız bir direniş**

Achilles, Achilles, just put down the bottle
Don't listen to what you've consumed
It's chaos, confusion and wholly unworthy
Of feeding and it's wholly untrue
You may feel no purpose nor a point for existing
It's all just conjecture and gloom
And there may not be meaning, so find one and seize it
Do not waste yourself on this roof

**Achilles, Achilles, haydi bırak şişeyi
Dinleme tükettiğin zehri
Tüm bunlar kaos ve karmaşa, layık değil
Ruhunu beslemeye, gerçeklikten uzak
Belki duyamazsın amacını ya da varoluşun sesini
Bir sanı, bir hüznün olur hepsi
Ve belki de yoktur bir amaç, öyleyse bul bir tane ve sarıl ona
Kendini harcama bu çatıda**

Hear those bells ring deep in the soul
Chiming away for a moment
Feel your breath course frankly below
And see life as a worthy opponent

**Haydi duy çanları, ruhunun derinliklerinde
Bir anlık çalan ve kaybolan
Duy içinde gürültüyle dolaşan nefesi
Ve gör yaşamı layık bir rakip olarak**

Today, of all days, see
How the most dangerous thing is to love
How you will heal and you'll rise above
Crowned by an overture bold and beyond
Ah, it's more courageous to overcome

**Tüm günlerin içinden, işte bugün, anla
En tehlikeli şeyin sevmek olduğunu
Ve gör nasıl iyileşip yükseleceğini
Güçlü ve yükselen bir uvertürle taçlanarak
Ah, üstesinden gelmek, en büyük cesaret!**

**You want the acclaim, the mother of mothers
(it's not worth it, Achilles)
More poignant than fame or the taste of another
(don't listen, Achilles)
But be real and just jump, you dense motherfucker
(you're worth more, Achilles)
You will not be more than a rat in the gutter
(so much more than a rat)
You want my opinion, my opinion you've got
(no one asked your opinion)
You asked for my counsel, I gave you my thoughts
(no one asked for your thoughts)
Be done with this now and jump off the roof
(be done with this now and get off the roof)**

**Alkışı istiyorsun, anaların en büyüğü*
(değmez, Achilles)
Daha yakıcı bu, şöhretin ve ötesinin tadından
(dinleme, Achilles)
Haydi yüzleş gerçeğe, ve atla, kütük kafalı!
(bundan daha değerlisin, Achilles)
Olamazsın bataklıkta bir fareden fazlası
(bir fareden çok daha değerlisin)
Fikrimi istedin ve aldın
(fikrini isteyen olmadı)
Bana danıştın, ve düşüncelerimi aldın
(düşüncelerini isteyen olmadı)
Bitir şu işi ve atla çatıdan
(bitir şu işi ve in çatıdan)**

Can you hear me, Achilles? I'm talking to you
(can you hear me, Achilles? I'm talking to you)

I'm talking to you

I'm talking to you

I'm talking to you

Duyuyor musun, Achilles? Sana sesleniyorum
(duyuyor musun, Achilles? Sana sesleniyorum)

Sana sesleniyorum

Sana sesleniyorum

Sana sesleniyorum

Achilles, come down

Achilles, come down

Achilles, in aşağı

Achilles, in aşağı

Throw yourself into the unknown

With pace and a fury defiant

Clothe yourself in beauty untold

And see life as a means to a triumph

At kendini bilinmezliğin kollarına

Hızla ve öfkeyle, meydan okuyarak

Tarifsiz güzelliklere bürü kendini

Ve gör yaşamı zafere giden bir yol olarak

Today, of all days, see

How the most dangerous thing is to love

How you will heal and you'll rise above

Crowned by an overture bold and beyond

Ah, it's more courageous to overcome

**Tüm günlerin içinden, işte bugün, anla
En tehlikeli şeyin sevmek olduğunu
Ve gör nasıl iyileşip yükseleceğini
Güçlü ve yükselen bir uvertürle taçlanarak
Ah, üstesinden gelmek, en büyük cesaret!**

GÜLİZ UĞUR

In the depths of a fathomless sea,
Where light dims and the world forgets to be,
I find myself sinking, quietly withdrawn,
Embracing the dark from dusk till dawn.

Breath, a traitor, escapes my chest,
To the surface, where the living rest,
Beneath, I linger in the silent throes,
Of a tide that no one truly knows.

Around me, the pressure, it whispers, "Let go,"
The water's embrace is all I now know.
Surrender feels easy, it beckons me near,
The call of the void, both distant and clear.

My thoughts, they meander, a dizzying spin,
What would it be, to just let it all in?
To inhale the abyss, devoid of air,
And find peace in the depths of despair?

Yet even as darkness cradles my form,
I think of the calm after the storm.
Is there light, is there life, is there breath beyond pain?
In the silence underwater, such questions remain.

So I fight for a surface I no longer see,
Battling currents that seek to bury me.
And in this last breath, a hope does ignite,
That beyond the drowning, there's life, and there's light.

NATHANIEL JBILI

NEWBORN BABY

This pain is mine.
It grows inside me like a newborn baby,
And flows like a river outside my lips.

Tears dropping from my heart to paper,
All these words creates a unity, a play.
I play a game inside my mind.

My precious baby is growing,
Please, be patient to it!
Do not hurt its little heart.

Hush baby! Come to my side.
I will tell you a story.
Take a deep breath and hold for a minute...

I bring a baby to this wicked world.
My baby was sick at heart too, but I loved it.
She grows and I get old with her.
She plays in sand, I watch her little face.

She taught me a lot.
Not to hide my tears,
Accept the missing,
Remembering the picturesque days.

They say that once a poet writes a poem,
That poem does not belong to the poet anymore.
Poets die to give birth to reader.
I died, now you are born.

ZEYNEP ARITOPRAK

kaynakça

Ennui ve Edebiyat:

- Ennui: Hiçbir Şeyden Tat Alamadığınız, Kronik Tatminsizlik ve Can Sıkıntısıyla Nasıl Başa Çıkılır? <https://evrimagaci.org/ennui-hicbir-seyden-tat-alamadiginiz-kronik-tatminsizlik-ve-can-sikintisiyla-nasil-basa-cikilir-13264>
- Wikipedia
- Virginia Woolf on Walter Sickert's painting "Ennui" - with Hermione Lee. https://www.youtube.com/watch?v=t2_rTAROIL8&list=LL&index=2
- The Demon of Noontide: Ennui in Western Literature Princeton Legacy Library Edition (2017)
- Walter Richard Sickert Ennui c.1914. <https://www.tate.org.uk/art/artworks/sickert-ennui-n03846>
- HALL, JON FRANKLIN. BAUDELAIRE, LEOPARDI, AND ENNUI. Princeton University ProQuest Dissertations Publishing, 1971. 7202714.

Mitoloji:

- <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Tithonus>
- <https://www.britannica.com/topic/Tithonus-Greek-mytholog>
- <https://study.com/academy/lesson/tithonus-greek-mythology-origin-myth-immortality.html>
- <https://www.greeklegendsandmyths.com/tithonus.html>

Film Kesitleri:

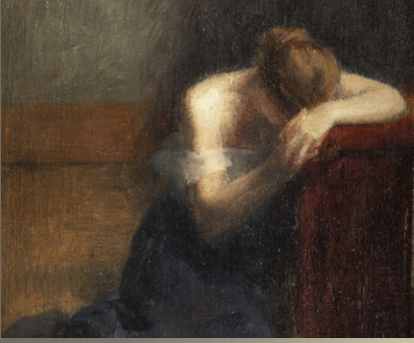
- [https://en.wikipedia.org/wiki/American_Beauty_\(1999_film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/American_Beauty_(1999_film))
- https://www.imdb.com/title/tt0169547/?ref_=nv_sr_srsg_0_tt_7_nm_1_q_american%2520bea

Yazarlardan Eserlere:

- Dövüş Kulübü-Chuck Palahnuik
- <https://media.neliti.com/media/publications/191706-EN-book-review-of-fight-club-written-by-chu.pdf>
- https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Chuck_Palahniuk

Müzişyenlerden Kelimelere:

- Spotify
- Wikipedia

*Hayat, kendini coşkuyla
yaratır ama zamanla can
sıkıntısına gömülerek yok
olur.*

Emil Cioran

